herpy

FIRBEN

Four-lined Tegu

Tupinambis quadrilineatus

Tupinambis quadrilineatus er en mellemstor, dagaktiv tegu fra Cerrado-savannerne i det centrale Brasilien, kendt på de fire lange længdestriber langs kroppen. Pasningen er næsten udokumenteret, og arten er sjælden i handlen. Tallene i vejledningen er lånt fra slægtningene i *Tupinambis* og *Salvator*: et stort, varmt terrarie med dyb bund, UVB og en erfaren holder.

Familie: Teiidae Tidligere navn: *Tupinambis cerradensis*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**23-27 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Savanne**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**180 × 90 × 90 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-35 °C**
Hotspot	**40-55 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**60-75 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter, hvirveldyr og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**4-32 æg**
Inkubation	**150-180 dage** ved 28-32 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste II og i EU's bilag B (forordning 338/97) som en del af *Tupinambis* spp. Handel over grænser kræver derfor CITES- og EU-dokumenter, som udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Ingen teguer står på den danske liste over dyr, som private ikke må holde (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015). Spørg sælger om dokumentation for dyrets herkomst.

Om arten

Tupinambis quadrilineatus er en tegu af slægten *Tupinambis*, som i dag er adskilt fra de sydlige teguer i slægten *Salvator*. Arten adskiller sig fra de øvrige ved 11-18 porer på lårene, 94-118 skæl rundt om midten af kroppen og især ved farven: en tydelig lys stribe langs hver side af kroppen, som er utydelig eller mangler hos de andre. Navnet betyder "fire linjer", men striberne kan være svære at se hos nogle dyr.

Voksne dyr måler 23-27 cm fra snude til kloak, og arten er dermed en af de mindre teguer, på størrelse med *Tupinambis teguixin*. Totallængden og vægten er ikke dokumenteret.

Arten blev beskrevet i 1997. Næsten samtidig blev den beskrevet en gang til under navnet *Tupinambis cerradensis*, som i dag er et synonym. Den lever side om side med *Salvator merianae* flere steder, men er mindre kendt end dem. Der findes næsten ingen oplysninger om dens adfærd, vækst eller temperament, og dyr af arten ses sjældent i handlen.

Udbredelse og levested

Tupinambis quadrilineatus lever i Cerrado-biomet i det centrale Brasilien: i Mato Grosso, Goiás, Tocantins, Minas Gerais, Distrito Federal, det sydøstlige Pará, Maranhão og Piauí. Typelokaliteten er Rosário Oeste i Mato Grosso, og fund i Maranhão og Piauí har flyttet udbredelsen mod nord. I overgangszonen mellem Cerrado og Amazonas findes arten i semi-løvfældende skov.

Arten findes sandsynligvis også i Bolivia, men det er ikke bekræftet, og landet er derfor ikke med på kortet.

> **Oprindelig udbredelse:** Brasilien.

LEVESTED

Tupinambis quadrilineatus findes i Cerrado-savanne, i skovpletter i Cerrado og i overgangszonen til Amazonas, hvor skoven er semi-løvfældende. Den findes også nær små vandløb i åben savanne. Cerrado har tydelige årstider med en regntid og en tørtid.

Hvad arten æder, hvor den sover, og om den graver eller bruger andres huller, er ikke dokumenteret. Slægtningene i *Tupinambis* og *Salvator* er altædende, men æder meget dyr, og de graver. Vinterhvile er ikke dokumenteret for arten; *Salvator merianae* i det sydlige Sydamerika holder vinterhvile, men det gælder en art fra et køligere område.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Der findes næsten ingen viden om pasningen af *Tupinambis quadrilineatus*, og opdræt i fangenskab er ikke dokumenteret. Klimaet i udbredelsesområdet er varmt og savanneagtigt med tydelig regntid og tørtid. Alle tal nedenfor er lånt fra *Tupinambis teguixin* og de øvrige teguer og er et skøn. Arten bør kun holdes af en erfaren holder, der kan følge dyrets signaler og er rede til at justere.

Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 180 × 90 × 90 cm (længde × bredde × højde); større er bedre. Et tegu skal have mindst seks gange sin længde fra snude til kloak i terrariets længde og tre gange i bredden og højden. For en art på op til 27 cm giver det omkring 160 × 80 × 80 cm, og målet i boksen giver lidt mere plads, som for *Tupinambis teguixin*. Terrariet bygges typisk specielt, med frontåbning, god ventilation og en lås, for dyret er stærkt og klogt.

Bunden skal være dyb: mindst 20 cm gødningsfri havejord blandet med kokosfibre eller cypresbark, gerne med løv ovenpå, så dyret kan grave. Undgå spåner af fyr og ceder. Læg flade sten som solplads, skjul i begge ender og et stort skjul, som dyret kan gå helt ind i. Fjern ekskrementer dagligt, og skift hele bunden et par gange om året. Et stort, stabilt vandkar hører med. Dyret holdes alene.

Læs mere: Varme og temperatur

TEMPERATUR

Solpladsen skal have en overfladetemperatur på 40-55 °C, målt med et infrarødt termometer. Den varme ende af terrariet er 32-35 °C og den kølige 24-29 °C. Om natten slukkes lys og varme, og temperaturen falder til 20-24 °C.

Arten er en solelsker, og et aktivt dyr i naturen har en kropstemperatur omkring 37 °C.

Brug flere halogenspots tæt sammen over solpladsen, så hele kroppen varmes jævnt, og afskærm dem med gitter, så dyret ikke kan nå pærerne. Keramiske varmelegemer og røde eller blå pærer egner sig ikke. Dyret skal altid kunne søge væk fra varmen. Alle tal er lånt fra *T. teguixin* og de øvrige teguer.

Vinterhvile er ikke dokumenteret for arten, og cerradoens tørtid er mild. Dyr, der holdes for koldt, fordøjer dårligt og mister appetitten.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden er sat til 60-75 %, et skøn ud fra savanneklimaet, som er tørrere end regnskovens; teguerne fra Amazonas holdes ved 70-85 %. Hold bunden fugtig, men ikke våd, med en fugtig hule til dyret, og forstøv terrariet dagligt. Et stort vandkar, som dyret kan ligge i, skal altid stå frit og være rent. Teguer trækker bund ind i vandet og efterlader ofte ekskrementer i det.

Om *Tupinambis quadrilineatus* selv bader gerne, er ikke dokumenteret.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Tupinambis quadrilineatus er dagaktiv og skal have kraftigt lys og UVB 12 timer om dagen. Teguerne hører til Ferguson-zone 3, og tallet er lånt fra slægtningene. Brug et T5 HO-rør på 10-12 % i et armatur med reflektor over solpladsen. Med røret inde i terrariet er afstanden til dyrets ryg typisk 43-53 cm, og gennem net skal den justeres. UV-indekset ved solpladsen skal være 3-4, og lavere i resten af terrariet. Kontrollér med et UV-måleinstrument, og skift rørene efter producentens anvisning.

Et kraftigt LED- eller T5-armatur med dagslys giver et lyst terrarie ud over varmelamperne.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Hvad *Tupinambis quadrilineatus* æder i naturen, er ikke dokumenteret. Slægtens arter lever af en bred kost med mest dyrisk føde, og tallene her er lånt fra dem. Giv en varieret kost af insekter (fårekyllinger, kakerlakker, græshopper, melorme), snegle, hele byttedyr som optøede mus, rotter, kyllinger og vagtler, kogte æg og magert kød. Grønt og lidt frugt kan indgå i et lille omfang. Hold fast i en kost af omkring 90 % dyrisk føde og 10 % grønt.

Unger op til 6 måneder fodres 5 gange om ugen, 7-12 måneder 4 gange, 1-2 år 3 gange og voksne 2 gange om ugen. Portionen skal ikke være større end dyrets kranium. Hold øje med mængden, for teguer bliver let overvægtige. Støv insekter og kød med kalk; hele byttedyr behøver ikke tilskud. Giv ikke rå æg og ikke fisk uden at koge dem først, og aldrig levende gnavere.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Der findes ingen oplysninger om temperamentet hos *Tupinambis quadrilineatus*. De beslægtede teguer fra Amazonas er mere forsvarsparate end de sydlige arter, og det er klogest at regne med det samme: dyret kan bide, slå med halen og kradse, hvis det føler sig truet, og et bid fra et stort tegu kan give dybe sår.

Vær rolig omkring dyret, nærm dig fra siden, og undgå pludselige bevægelser og greb ovenfra. Tag aldrig fat i halen. Giv nyerhvervede dyr nogle uger i fred. Hold dyret alene; hannerne hos teguer er territoriale. Krybdyr kan bære *Salmonella*, så vask hænder efter al kontakt, og lad ikke små børn røre dyret uden opsyn.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Alder og størrelse ved kønsmodenhed og kønsforskelle er ikke dokumenteret for *Tupinambis quadrilineatus*. Hos teguer generelt er hannerne større end hunnerne og har bredere hoved.

PARRING

Parringen er ikke dokumenteret for *Tupinambis quadrilineatus*, og opdræt i fangenskab kendes ikke. Hos de nært beslægtede teguer følger hannen en parringsvillig hun og bevogter hende mod andre hanner; selve parringen er voldsom, og hannen bider sig fast i hunnens nakke. Hvad der udløser parringen i fangenskab, og om arten har en bestemt parringstid, er ikke dokumenteret.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten er æglæggende (kuldstørrelsen i boksen, 4-32 æg, er lånt fra *Tupinambis teguixin*), men antal kuld om året og æglægningssted er ikke dokumenteret. En hun af en tegu, der skal lægge, har brug for en dyb, fugtig bund eller en stor, lukket æglægningskasse med fugtig jord, som hun kan grave i; uden et egnet sted kan hun holde æggene tilbage, og det er livstruende.

INKUBATION

Inkubationstid og -temperatur er ikke dokumenteret for *Tupinambis quadrilineatus*. Tallene i boksen, 150-180 dage ved 28-32 °C, er lånt fra *Tupinambis teguixin*, hvis æg i naturen ligger i et termitbo til regnen kommer, og temperaturen er et skøn ud fra det tropiske klima. Brug en lukket beholder med fugtig vermiculit eller perlit og et lille lufthul, og lad æggene ligge i ro. Æggene må ikke blive våde.

OPDRÆT AF UNGER

Der findes ingen oplysninger om opdræt af *Tupinambis quadrilineatus*, og ungerne er ikke beskrevet. Hos andre teguer klarer ungerne sig selv fra starten og er mere sky end voksne dyr. De skal have et terrarie med dyb, fugtig bund, mange skjul, UVB og høj varme og fodres med små insekter støvet med kalk.

Vær forberedt på, at ungerne vokser hurtigt, og at det store terrarie skal være klart, når de er vokset fra det første.

Sundhed og typiske fejl

Der findes ingen oplysninger om sygdomme hos *Tupinambis quadrilineatus*. De problemer, der kendes fra teguer i det hele taget, skyldes oftest fejl i pasningen.

- Overvægt ved for meget fedt foder og for lidt bevægelse.
- Metabolisk knoglesygdom ved for lidt UVB og kalk.
- Luftvejsinfektioner ved for lav temperatur og en våd bund uden varme.
- Indvoldsorm og mider hos vildfangne dyr. Sæt nye dyr i karantæne, og få en afføringsprøve undersøgt.
- Æglægningsbesvær hos hunner uden et egnet sted at grave.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig halerod, glat hud og en jævn fordøjelse. Dyr, der taber sig, ikke æder eller trækker vejret med åben mund, skal til en dyrlæge med erfaring i krybdyr.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.